

DANI DUHOVNE GLAZBE HRVATSKE MLADEŽI »CRO PATRIA«

Od 1995. godine održavaju se u Splitu *Dani duhovne glazbe hrvatske mladeži "Cro Patria"*. Svečani završni koncert održava se redovito u splitskom Hrvatskom narodnom kazalištu. U prosincu 1998. godine održana je četvrta manifestacija pod spomenutim nazivom (vidi prilog Miljenka Grgića), a u pripremi je već i peta koja će se održati krajem ove godine. Pokrovitelj priredaba je Odbor za naobrazbu, znanost i kulturu Zastupničkog doma Hrvatskog državnog sabora, a organizator "*Hrvatska glazbena mladež*" iz Splita. Ovaj projekt podupiru mnoge crkvene i državne institucije, kao i brojni sponzori. "Cro Patria" donosi nove i stare skladbe "u kojima se duhovnost otvara poput ružina cvijeta i upućuje u sva srca koji jezikom glazbe, jezikom Bogu najugodnijem, uspostavljaju vezu sa skladbom, molitvom, transcendencijom" (Jakša Fiamengo, pjesnik).

Članovi programskog povjerenstva i stručnih prosudbenih vijeća projekta "Cro Patria" su ugledni hrvatski skladatelji, dirigenti, muzikolozi, pedagozi i pjesnici. Prigodom ovih priredaba nagrade dodjeljuje stručno prosudbeno vijeće Hrvatskog društva skladateja, Društva hrvatskih književnika, Umjetničke akademije u Splitu, kao i publika.

Evo pregleda plaketa manifestacije "Cro Patria" koje su likovno oblikovali akademski kipari Kažimir Hraste (četiri plakete) i Pero Jakšić (jedna plaketa):

1. Plaketa *Canticum novum* za najuspjelije nove skladbe kojom glazbena mladež Splita želi "poticati skladatelje na stvaranje djela s duhovnom tematikom, oblikovane stilom i izričajnim sredstvima koje su u dosluhu s našim vremenom i načinom izražavanja mladih". Izraz *Canticum novum* potječe iz Biblije (Ps 149,1; Iz 42,10): Cantate Domino canticum novum (pjevajte Gospodu pjesmu novu).
2. Plaketa *Sanctus Anastasius* za najuspješniju skladbu na vjerske stihove. Tom nagradom nastoji se "stimulirati skladan odnos između vjerskih stihova i glazbe". Nosi naziv prema sv. Anastaziju, solinskom mučeniku (308. god.) i drugom zaštitniku Splita čije se relikvije nalaze u tamošnjoj prvostolnici.
3. Plaketa *Katedrala* za najuspjeliju izvedbu nove skladbe kojom se "želi potaći mlade na promicanje suvremene duhovne glazbe općenito, a posebno na zauzimanju za suvremene skladbe s duhovnim obilježjima".
4. Plaketa *Fra Bernardin Splićanin* za najuspjelije nove stihove. Ta nagrada potiče na "stvaranje novih stihova u duhu kršćansko-katoličke pravovjernosti". Nosi naslov po imenu franjeva-konventualca, redatoru čuvenog *Lekcionara* iz 1495. godine.
5. Plaketa *Zvuci baštine* za izvedbu skladbi iz hrvatske glazbene baštine. Njom se žele oživjeti "imena i djela zaboravljenih ili manje poznatih 'malih majstora' koji su djelovali na hrvatskim kulturnim prostorima".

Tijekom četiri godine na manifestaciji "Cro Patria" sudjelovali su brojni sudionici - pjesnici, skladatelji i izvođači. Neke od skladbi mogle bi se uvrstiti i u liturgijski repertoar, jer su tekstom i glazbom pogodne za bogoslužje. Ipak, većina kompozicija pripada duhovnoj glazbi kršćanskoga nadahnuća u općenitom smislu: svojim tekstom, strukturom i glazbenim izrazom ne odgovaraju zahtjevima liturgijskog slavlja, pa su kao takve prikladne za izvođenje samo kod raznih duhovnih susreta mladih ili za koncerte duhovne glazbe.

Najvažnije od svega je što su glavni sudionici ove manifestacije mladi koji pokazuju sve veće zanimanje za duhovnu glazbu. Ovakve priredbe razvijaju osjećaj za ljepotu, duhovnost i pobožnost, te potiču na zdravi natjecateljski duh naših mladih. Stoga možemo iskreno poželjeti da "Cro Patria" i dalje napreduje u svojoj kreativnosti i još većem okupljanju mladih glazbenika i izvođača. "Na putu oslobođenja od svih ispraznih iluzija tehnokratske potrošačke civilizacije želimo vidjeti našu hrvatsku mladež osvjetljenju vedrinom vlastitih zanosnih ideala i da u stvaralačkoj snazi ostvarenja jednoga novog na kršćanskim načelima sadržajnijeg svijeta budu naš *Gaudium et spes!*" (Nedjeljko Mihanović, predsjednik Odbora za naobrazbu, znanost i kulturu Zastupničkog doma Hrvatskog državnog sabora).

Marijan Steiner

CRO PATRIA '98. POVODOM 1700 GODINA GRADA SPLITA

U poprilično sumornom glazbenom životu grada Splita, početak prosinca već po četvrti put donosi dašak radosti i osvježenja. To je, naime, vrijeme kada se redovito održavaju *Dani duhovne glazbe hrvatske mladeži "Cro Patria"*. Idejni pokretač i stalni organizator toga hvale vrijednoga projekta je Hrvatska glazbena mladež Split. Čini se da je Cro Patria ne samo najosjetljiviji, nego i najvrijedniji prinos što ga je splitska Hrvatska glazbena mladež iznjedrila u tijeku tri i pol desetljeća svojega postojanja i kontinuiranog djelovanja u Splitu. To je projekt koji zrači izvornošću ideja koliko i dosljednošću u realizaciji. Glede organiziranosti mogao bi služiti za primjer mnogim festivalima s daleko bogatijom prošlošću i tradicijom.

Kod stvaranja i oblikovanja fizionomije ovoga glazbenog projekta, Hrvatska glazbena mladež Split se rukovodila mišlju da postane stjecištem mladeži iz domovinske i iseljene Hrvatske. Kod toga je duhovnu glazbu uzela za medij njihova povezivanja i zbližavanja. U prvoj godini postojanja mahom su izvedene netom stvorene skladbe na duhovne stihove, bilo biblijske ili srednjovjekovne provenijencije, bilo kompletne pjesme ili ulomke suvremenih hrvatskih pjesnika. Kao dopuna takvom programu, već slijedeće godine pojavila su se tri naslova izvučena iz bogatih glazbenih fundusa Splita. Tako artikulirane programsko-uređivačke odrednice ostale su neizmjenjene i u kasnijim godinama trajanja projekta Cro Patria. Tako je u četiri godine trajanja stvoreno, izvedeno i tiskom objavljeno oko 50 naslova novih skladbi, a zajedno s njima je objelodanjeno 8 skladbi iz glazbene baštine. Ove posljednje skladbe, u pravilu su dužeg trajanja od suvremenih ostvarenja, što je razlog da su u broju izvođenja ograničene na 2 do 3 naslova svake godine. Kod toga se uvrijedilo pravilo da ni jedno od oživljenih djela ne smije biti mlade od pola stoljeća, a ako je po vremenu nastanka daleko starije ne smije biti tiskano ili izvedeno u naznačenom vremenskom roku. Tako je Cro Patria postala jedinstvena težnjom za povezivanjem ostataka baštine s djelima suvremenih hrvatskih pjesnika i skladatelja. Tako što ne nudi niti jedna manifestacija ili festival na domovinskom tlu!

Podjednako je važno to što suvremenim skladateljima nitko ne postavlja prepreke oko izbora tekstova. Pače, organizator nudi po nekoliko prikladnih tekstova zainteresiranim autorima, ali konačan izbor prepušta volji i invenciji samih skladatelja. U pogledu izbora jezika ili starosti tekstova ne postoje nikakva

ograničenja. Preferiraju se, dakako, tekstovi na hrvatskom i latinskom jeziku. Što se tiče okvira izlaganja, autorima je ostavljena puna sloboda. Važno je ipak da su skladbe pisane za omladinske zborove i ansamble, čiji članovi ne smiju biti stariji od 30 godina. Tolika je i dobná granica za članove zborova i inih, kombiniranih sastava što sudjeluju u natjecateljskom dijelu programa. Nove skladbe, naime, ulaze u konkurenciju za nagrade ne samo po osnovi njihovih unutrašnjih vrijednosti, nego i prosudbe o njihovu izvodenju. Čak i više od toga, jer nagradu za izvodenje ne donosi samo Stručno prosudbeno vijeće što ga imenuje organizator, već i publika u dvorani. Glasovi publike su uglavnom komplementarni s nagradama što ih dodjeljuje *Hrvatsko društvo skladatelja* za skladbu. Jedino se nagrade *Društva hrvatskih književnika* ne dupliraju s viđenjima publike. Ove je godine bio nešto uži izbor novih skladbi u odnosu na prethodne. U uvodnom dijelu programa izvedeno je, naime, 11 skladbi. Generalno uzevši ponuda je bila bogata i sadržajem i načinom izvodenja. Glede samih skladbi one su bile stilski heterogene koliko i način njihove umjetničke obrade. Čak i u pogledu zahtjevnosti dalo se zamijetiti da su uvodne znatno jednostavnije po fakturi, od onih što su slijedile u završnici. A upravo je ta šarolikost stilova i kompozicijsko-tehničkih postupaka koji su primjenjeni u njihovom oblikovanju, omogućila je da se na jednom mjestu nađu zborovi, odnosno ansambli od solidne osrednjosti do vrhunskih sposobnosti. Sa žaljenjem treba utvrditi da jedino katedralni zbor *Duomo* iz Sarajeva nije bio dorastao zadatku, te je svojim "ispjevavanjem" prekoračio granice ukusa i strpljivosti. Kod ostalih sudionika natjecanja dale su se zamijetiti oscilacije u kvaliteti, ali je razina izvodenja bila u punoj mjeri ujednačena. U svakom slučaju pozitivno je to što su se na ovako plemenitom zadatku našli sastavi iz južnih dijelova Hrvatske (Dubrovnik, Split, Šibenik, Zadar) i sjevera Hrvatske (Zagreb, Ivanić-grad) kao i iz inozemstva (Sarajevo). Na ovaj način je organizator učinio važan korak u njihovu upoznavanju i zbližavanju (posebno na domjenku koji je bio upriličen u foayeru HNK-a nakon službenog završetka natjecanja), a time je otklonio opasnost da Cro Patria postane isključivo elitno natjecanje zborova (kao što je neobavješteni žele prikazati, ne razumijući ni motive niti temeljne poruke projekta). Organizator želi, naime, artikulirano unaprijediti rad zborova, dajući im često predloške koji izlaze iz njihovih uobičajenih okvira ili standarda. Zbog toga dolazi do transformacija sastava, jer se *Mješoviti zbor INA-Zagreb* pojavljuje u muškom sastavu (dirigent: Bojan **Pogrmilović**), dok se *Mješoviti zbor Umjetničke akademije* iz Splita, pretvara u Komorni zbor (dirigent: Vlado **Sunko**) kojem je pridodana pratnja gudačeg kvarteta itd.

Gotovo u pravilu se događa da su najbolje ocijenjene izvedbe bile isprepletene oko najzahtjevnijih skladbi. Stječe se dojam kao da je Josip Magdić sačinio skladbu ("*Ljudje moi - juže zima*") po mjeri *Djevojačkog zbora KUD Jedinstvo* iz Splita. Dirigentica Danica **Zaić** je iz toga djela znala iznjedrati najkvalitetnije substance i pri tome ponuditi izričajna rješenja koja po nadahnuću rijetko nude profesionalni sastavi istoga profila. Svakako su hvale vrijedna bila nastojanja *Mješovitog zbora Floridus Umjetničkog društva Jakova Gotovca* i dirigentice Ivane **Rudić-Mitrović**, koja je tradicionalno bila vezana uz promicanje djela Pere Gotovca, ali se po prvi put priklonila skladatelju Nikši **Njiriću** ("*Dodite, kličimo*"). Nema sumnje i ovdje se radilo o izvodenju visokih dometa. U red naročito uglađenih i temperamentnih izvodenja spadaju nastojanja *Komornog zbora Umjetničke škole Luke Sorkočevića* iz Dubrovnika pod ravnanjem Margit **Cetinić**. Šteta

je što organizator nije predvidio više nagrada za izvodenje kod toliko dobrih sastava i tumačenja. Zbog tih razloga treba žaliti što su npr. zbor *Umjetničke akademije* u Splitu pod ravnanjem Vladimira **Sunka** ili *Muški zbor Ivana pl. Zajca* iz Zagreba pod ravnanjem Zlatana **Sindičića** (najviše zbog manjkavosti i pogrešaka pratećeg sastava) ostali prikraćeni nagradu. Konačno, valja odati posebno priznanje dirigentici Marici **Berić** koja je sa svojim *Mješovitim zborom glazbene škole Ivana Lukačića* iz Šibenika načinila uistinu skokovit napredak.

U drugom programskom bloku, koji ima značenje promidžbe hrvatske glazbene baštine, u središtu pozornosti stajao je *Gradski zbor Brodosplit* pod ravnanjem Vlade **Sunka**. U prvom dijelu izvodili su troglasni motet *Sacerdotes Domini... pel corpus Domini br. 3* Hvaranina Josipa Raffaellija, a zatim zajedno s *Komornim orkestrom Umjetničke akademije Miserere br. 2* za soliste, muški zbor i gudače splitskog katedralnog kapelnika i orguljaša Josipa Lamperinija. Uspješnu redakciju obaju djela sačinio je za ovu prigodu mo. Pero **Gotovac**.

Glede zainteresiranosti javnosti za projekt Cro Patria može se kazati da je nadmašio očekivanja. Svečani koncert održan je tradicionalno u splitskom HNK-u, uz nazočnost mnoštva, posebno mlade publike. Dogodilo se, kao što se to rijetko u Splitu događa, da su ulaznice za ovu glazbenu feštu bile već u prvom danu rasprodane. Sve to govori da se glazbeno izvodenje odvijalo u stimulativnoj atmosferi punoj istinske prisnosti i povjerenja brojne publike. Neobično je važno što su time zadovoljeni primarni interesi Glazbene mladeži Splita, koja je idejni tvorac i organizator manifestacije. Ako se pak zanemari neartikulirano ponašanje samo rijetkih "izgrednika", primjereno vladanje velike većine posjetitelja pozitivno se odražavalo na učinak mahom mladih izvoditelja.

Miljenko Grgić

»FOND SV. CECILIJE«

U »Fond Sv. Cecilije« darovao je:

Preč. gosp. Leonard **LOGOŽAR**,
župnik iz Štrigove

500 kuna

Gospodin Rajko **RADIŠIĆ**, diplomirani student Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu, sada prof. glazbe u Koblenzu, Njemačka, darovao je Institutu 50 CD-a koji će moći poslužiti u nastavi glazbe. Korisno je podsjetiti se poslovice »Riječi pokreću, a primjeri povlače za sobom.«

Obojici darovatelja Institut iskreno zahvaljuje na njihovoj velikodušnosti.